

62

133.

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Mercurii decimo-nono
mensis Novembris, anno Domini M. DCC. XLIX.*

M. CAROLO DIONIS, Doctore Medico
Præside.

An incerta Lues Venerea curatio, absente Medico?

I.

UÆ ex rerum hujus orbis propè omnium artiumque plurimarum cognitione efflorescit, totius hominis conservatrix medendi scientia, à Deo cujus est munus, præcipuè commendata, nullâ majori infelicitate laborat, quàm quòd, dum benefacit omnibus, malè audit apud aliquos, quorum alii incertam & inconstantem, nonnulli vanam, etiam exterminandam clamitant reliqui: Ars constituenda nulla sine legibus certis; sine constantibus præceptis, stabilis nulla; Altius jacta sunt legum Medicinæ fundamenta, justis rationum ponderibus astructa, Arte Magistrâ ac methodo constructa, longâ temporum meditatione usuque exercitatissimo. Necesse est Medico, sit in arte eruditus, ut opera sua ad leges referat: ad leges naturæ in curatione morborum perspicax attendat Medicus. Curandi difficultate, cæteris antestat Lues Venerea seu Syphilis, ex minimâ virulenti humoris qui eam aluit, vel obortos affectus excitavit, portione post curationem superstitute etiam in extimis corporis partibus, post decem, viginti, aut etiam plures annos, eadem suis omnibus comitata symptomatibus, si negligitur, recrudescit, & pari feritate repetit, atque etiam majore; non secus ac incendium nonnunquam majus, ex leviori scintillâ, si permittitur, oritur: à parentibus hæc labe contaminatis, quandoque natis transmittitur; infausta hereditas! Sæpè matrem & infantem simul trucidat, eidemque mandat tumulo, Uxo-rem & maritum eodem telo plerumque conficit: per venas serpit perfida, corporis partes vel omnes absumit; acuta est, cum repente ferit ac celeriter necat; diuturna-ve, cum omnes corporis partes sensim delet ac depascit: morbum hunc simplicem ne credas: gradus habet longè inter se distitos.

A

SYPHILIS priscis non ignota, Indis vernacula, turpioris nostratibus in-
temperantiæ morbus, fatalis est gladius quo concidit multi; monstrum
adèò immane, nulla gens sibi vindicat proprium. Si definitionem quæras; aus-
cultata paucis: * Est hic morbus, qui & Neapolitanus dicitur, universalis humo-
rum per totum corpus corruptio, quâ particula non nihil viscidæ & cor-
rosivæ per impurum plerumque coitum contractæ, atque hinc sanguini
communicatæ, non tantum glandulosas, hinc inde partes sed & musculos, ten-
dines, nervos imò tandem & ossa exedunt, corrumpunt, atque ita quamplu-
rimis symptomatibus gravissimis morbisque etiam variis ansam præbent. Pars
non una in hoc morbo, sed integrum ferè corpus afficitur: scrutare diligentius
varia mali terrissimi phenomena? Venenum concubitu libidinis orgasmo tumen-
tia in genitalia se inserit, quo remittente, tubulis concidentibus, venenosæ coer-
centur particulae, carnosam stagnantes producunt substantiam, subit inflam-
matio. Intumescentiâ partium, ex glandulis effluens inspissatur lymphæ, hinc
gonorrhœa virulenta ratione majoris vel minoris acrimoniæ miasmatis venerei:
genitorum rarioris, solidiorisve texturæ ferius ociùsve lues obrepit, pustulae
erumpunt, liquor modò flavus, modò viridis effluit, in ulcus abit pustula,
latius & profundius serpit in dies, urethra sensim excoriatur, hinc urinæ ardor
& stranguria; naturâ fatagente, spongiosa nascitur substantia quâ vix urinæ
datur exitus, miserè cruciantur genitalia: ad omnes interim humorum spe-
cies allabitur venenum; ingruunt symptomata, lassitudo, seignities, torpor,
vagus capitis dolor, & modò hujus modò illius partis, pallor in ore sedet,
deturpantur oculi, inflatur facies, manus & pedes etiam hyeme plus solito ca-
lent, urget somnolentia, urgent & noctes inquietæ, mœror & tristitia inse-
stantur, lymphæ tacito gradu coagulatur, imminet tumor in inguine, infar-
ciuntur viscido liquido totius corporis glandulae, tum crustæ, porrigines, in-
star favi ferè flaccescentes efflorescunt, quo signò lues à leprâ scorbutoque dig-
noscitur & secernitur; tam acerbo torquetur æger dolore, ut lecto nequeat se
continere. Acidi coagulantis acrimoniâ ossa eroduntur, intumescunt, cariola
fiunt; aliæ partes phagedenicis discerpuntur ulceribus, imprimis palati glandu-
lae, nasi cartilago ut vel ipse decidat; exeso æsophago turpis raucedo ferit
aures, erosio glandulis & poris, cutis pili destituit, curvus homo, denique tre-
mens ejulabundus ambulat: hi sunt satellites fidi, quibus stipatur iste morbus;
hæc universa symptomata pedetentim incrudescunt, dolor præ reliquis.

I I I.

ATQUI ad extrudenda tot horrenda symptomata, nullus præ cæteris
quàm fidelissimus & æquissimus æstimator, conjectorque optimus, ex in-
terioribus externisque causis, ac symptomatibus quæ mox apparent & superve-
niunt: Medicus denique solus: Medicos constat esse unos qui hujus morbi na-
turam, signa, symptomata, larvas & complicationes, simul & remedia quibus-
cumque morbis huic sociatis convenientia perfectè cognoscere valeant; sed in-
quies? Absque Chirurgi ministerio suum plerumque Medicus adimplere ne-
quit officium; fateor: quid inde, non suum Chirurgus absque Medici judicio:

3

sapè ex utrorumque conspiratione pendet legitima Syphilidis curatio, sed non sine ægri discrimine solus agit Chirurgus; capiat necesse est Medici sententiam, ut liquorum stases, spissitudines, corruptiones, ut solidorum marcor, ut denique molestæ, crudeles funestæque præcaveantur operationes: Chirurgus videt fortuitas causas, & objecta oculis morborum externorum symptomata: Medicus præterea prospicit eorundem causas intimas & symptomata remotiora; Medicus singulis se præbet totum, tanquam singularum in posterum futurus Magister, ut dum ad praxim pervenerit, plenis velis navigare possit: corporis affectus sive externos sive intimos cognoscit, improbo labore, animalium, plantarum & mineralium cognitionem acquirit, singulorum partes Medicus perscrutatur, odore, tactu, sapore, analysi chymicâ, nocturnâ & diurnâ meditatione è veterum scriptis, morborum Historias, symptomata, prognosim, diagnosim, agnoscit: non audax, non præceps, non etiam meticulosus in unctionibus iterandis Medicus; coram Medico multos sanitati restituit hydrargyrus, absente non paucos è medio sustulit. Venenum est hydrargyrus, alexipharmacum Syphilidis hydrargyrus; eum facit nocuum aut innocuum pericia aut imperitia medentis; si humorum copia ad fauces appellat, strangulatur æger, non curatur, si ad cerebrum rapiatur, labitur in altum gravemque fomentum, à quo vix excitari potest, & interdum fit rationis inops: cave igitur decipiaris; non æquis passibus incedit semper subdolos, tot tamque varias induit larvas Proteus iste, ut aliquando, nisi tota mentis acies adhibeatur, vel perspicacissimis oculis imponat brevi tacito cursu, ementitæque mansuetudine, furtim atque silentio subrepat & quas acquisiverit eundo vires rursus exerat,

I V.

SYPHILIDIS si durationem spectes, hunc morbum perlongum appellaveris, si indolem, atrocissimum dixeris, si mutabilitatem, proteum nominaveris: Queritur an extet remedium quo juvante non symptomata tantum hujus morbi evanescant protinus sed & abditum in intimis partium recessibus virus, luis fomes perpetuus, eliminetur expurgereturque universum? Non aliud quære quam quod ex mercurio, ut pote solo qui Proteum hunc aptus sit vincere, & vincire: sit ergo mercurius sacra anchora ad quam Syphilide vexati conflugiant: id remedii genus multi olim tanquam perniciosum inventum repudiarent, dum alii de hujus præstantiâ rectius & sanius opinati sunt: hoc remedio dolores venerei sedantur, Pustulæ, tumores & nodi dissipantur ulceraque purgantur: tota vis sanandi Luem Veneream posita est in solo hydrargyro tanquam medicamento quodam divinitus monstrato, adversus tam atrox horrendumque monstrum: hæc arma suppetunt: Est hodie apud omnes Medicos in confesso, nullum aliud reperiri medicamentum, cujus sit felicior, expeditior atque efficacior vis in quorumcumque venereorum affectuum, tum interiorum tum exteriorum sanatione procurandâ: adhibetur mercurius multiplici modo, intus sub formâ mercurii crudi, Aquilæ albæ, Æthiopis mineralis, panacæ mercurialis, externè sub formâ linimenti, vel unguenti, cerati vel emplastri atque suffumigii: omnes enim variæ methodi Syphilidem possunt profligare, ex variâ remedii præparatione, ægrotantis dispositione, temperamento, pro morbi virium symptomatumque ratione, pro denique peritiâ medentis: Apagè tamen tot Nebulones qui tabellis, opiatis, pillulis dum curationem pollicentur, verba dant ægris, aut inferunt necem.

INTER morbos essentiâ suâ, causâ indole, partis affectâ dignitate & symptomatum gravitate, vix ullus est qui certius isto laboranti funestus sit futurus, si naturâ absque artis subsidio sanandus relinquatur, quàm Lues Venerea, nullus quoque qui rectâ convenientique remediorum usurpatione, certius profigitur: securitas debetur Syphilidis notiâ: ab eâ ad integram valetudinem reditus, Medici opus; absente Medico imperfecta curatio, unde virus residuum, Luis Venereâ fermentum, in intimis corporis partibus resistat, & in iis sopitum diù desitescit, priusquam malignitatis suâ notas proferat, nec nisi multo labore & tempore extinguitur vel excernitur: procul hinc tot ægrorum tortores, potius quàm medentes qui avidi prædæ, miseros excruciant & urunt: Elapsum aspice imperitorum manibus homuncionem: lividus pallet, anhelat pectus tabulatum, tremulâque siciori cute cinguntur ossa; nemo igitur Syphilidis curationem aggrediatur, nisi apprimè noverit hujus morbi causam, naturam, sedem, materiem, symptomata; nisi medicamentorum vires, usum & abusum teneat, nisi denique sit Medicus; soli scientiâ competit rerum indagare causas: hinc patet quàm perniciosum sit humano generi, quod curatio Syphilidis tentanda sine Medico: cuncta enim remedia, varios effectus, modò bonos, modò pessimos producant, pro diversis subiectis in quibus adhibentur: ita ut nulla sit fides adhibenda medicamenti, nisi à Medico prudente & ratiocinante adhibeantur: inconcussa igitur nostra maneat assertio, quam certatim evincent ratiocinium, autoritas, experientia & Reipublicæ bonum,

Ergò incerta Luis Venerea curatio, absente Medico.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Urbanus de Vaudenesc.

M. Benjamin Ludovicus Lucas de Laurembert.

M. Ludovicus - Hieronymus Cosnier.

M. Theodorus Baron, Artis insectoriæ, necnon Rei metallicæ Inquisitor à Consilio Regio Præpositus.

M. Leander Pequet, Consiliarius Medicus Regis ordinarius in ejus Castellito.

M. Ludovicus - Joannes le Thieuller, Regis Consiliarius in Majori Consilio & in magnâ Regiæ Domûs & Franciæ Præfecturâ Medicus ordinarius, nec non Imperialis Naturæ Curiosorum Academiæ Socius.

M. Andreas Cantwel, Regiæ Societatis Londinensis Socius & Chirurgiæ Professor.

M. Ludovicus - Alexander Vietillard.

M. Nicolaus le Roy de Saint Aignan.

Proponerebat Parisiis, JACOBUS-LUDOVICUS ALLEAUME:
Parisiinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus,
A. R. S. H. 1749, à sextâ ad meridiem,

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1749.